

50107306 : สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

คำสำคัญ : บัวหัวเสา/อยุธยา/สถาปัตยกรรม

ทิพวัลย์ แสงสุข : บัวหัวเสาในสมัยอยุธยา. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ศ.ดร.สันติ เล็กสุขุม. 68 หน้า.

บัวหัวเสาของอาคารที่ประดิษฐ์เป็นรูปกลีบบัวล้อมหัวเสา ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา เนื่องจากพบหลักฐานว่ามีการทำสืบเนื่องตลอดสมัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบ วิวัฒนาการ และการกำหนดอายุของบัวหัวเสาสมัยอยุธยาเป็นสำคัญ จากการศึกษาลวดลายประดับสามารถสรุปแนววิวัฒนาการได้ดังนี้

สมัยอยุธยาตอนต้น จากหลักฐานที่พบจะประดิษฐ์เป็นบัวทรงกลมหรือบัวกลุ่ม มักใช้กับเสาของอาคารที่มีขนาดใหญ่ ลักษณะนี้นิยมจนถึงยุคกลาง แต่ความน่าสนใจจะอยู่ในสมัยอยุธยาตอนปลายหรืออาจเรียกว่าช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ตรงกับรัชสมัยพระเจ้าปราสาททอง ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงเห็นชัดเจนที่สุด คือ การใช้บัวหัวเสาเป็นกลีบบัวยาวปลายแหลมแนบไปตามเสา จากนั้นก็พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนยุคปลายสุดจนถึงที่สุดสมัย อีกทั้งเป็นต้นแบบสำคัญในออกแบบบัวจกกล ที่มีกลีบบัวปลายโค้งงอสะบัด อันเป็นลักษณะนิยมในสมัยรัตนโกสินทร์อีกด้วย

ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

50107306 : ART HISTORY

KEY WORDS : THE CAPITAL OF AYUTTHAYA PERIOD

THIPAWAN SAWAENGSIK : THE CAPITAL OF AYUTTHAYA PERIOD.

INDEPENDENT STUDY ADVISOR : PROF. SUNTI LEKSUKHUM, Ph.D. 68 pp.

The capital of building, created to have petals of the lotus blossom to encircle the capital, is a significant feature of architecture in Ayutthaya period because it is found that there are many evidences show that the capitals encircled with lotus petals are created throughout the period.

The main objective of this research is to study about its format, evolution and age indication of the capital of Ayutthaya period. From the study of the tracery, it can be concluded by the following.

In the early Ayutthaya period, from found evidences, most of them are Bua Koom or Bua Goom patterns which are always used with a big building. This feature is found until the middle age of Ayutthaya period. However, the turning point of this feature is in the end of Ayutthaya period matched to the period of King Pra Sat Tong. The most obvious change is the capital used the longer lotus petals and sharper tip attached to the capital instead of the former style. And then it changes incessantly in the late of the period until the end of the period. Moreover, it is an important model to develop to Bua Jong Kol pattern which has curved petals that is a dominant feature of capital in Rattanakosin period.

Department of Art History Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature

Independent Study Advisor's signature